

Bedömning av särskoleelev ersättningsnivå

Bedömningar utgår ifrån ett relationellt perspektiv och med underlag från DSM – 5 samt ADL – taxonomin.

Bedömningarnas genomförande: Två specialpedagoger/arbetsterapeut/ eller motsvarande profession gör en bedömning och därefter en gemensam sammanfattande bedömning. Vid mottagande av ny elev, görs en avstämning efter ett halvår. Uppföljning vid årskurs 3, 6, 9 samt vid större förändrade behov. Vid start på gymnasiesärskolan används bedömning från årskurs 9 första terminen. Avstämning sker efter ett halvår och inför årskurs 3.

Intellektuell funktionsnedsättning (Utvecklingsstörning)

1. Lindrig

Hos förskolebarn behöver inga uppenbara brister i de kognitiva funktionsförmågorna föreligga. Hos skolbarn och vuxna finns inlärningssvårigheter avseende abstrakta/teoretiska färdigheter som läsning, skrivning, räkning, begreppslig förståelse av tid eller hantering av pengar, vilket medför behov av stöd i ett eller flera avseenden för att personen ska kunna klara åldersrelaterade förväntningar. Hos vuxna finns funktionsnedsättning vad gäller abstrakt tänkande, exekutiva färdigheter (d v s planering, strategiutveckling, prioritering och kognitiv flexibilitet) och korttidsminne, liksom även vad gäller den praktiska tillämpningen av teoretiska färdigheter (t ex läsning, hantering av pengar). Sättet att ta sig an problem och problemlösning ter sig något jämfört med jämnåriga.

2. Medelsvår

Genom hela utvecklingen släpar personens kognitiva förmågor påtagligt efter de jämnårigas. Hos förskolebarn utvecklas språk och kunskaper långsamt. Hos skolbarn går utvecklingen av läs-, skriv- och räkneförmåga liksom begreppslig förståelse av tid och förmågan att hantera pengar långsamt under skolåren och är även påtagligt begränsad jämfört med jämnåriga. Hos vuxna ligger inlärningsförmågan vanligen på en elementär nivå, och stöd krävs närhelst särskilda kunskaper krävs i arbete eller privatliv. Kontinuerligt, dagligt stöd krävs för att personen ska kunna klara förståelsebaserade, vardagliga uppgifter. Andra kan behöva ta över sådana åligganden helt och hållet för personens räkning.

3. Svår

Förmågan att utveckla abstrakta kognitiva färdigheter är påtagligt begränsad. Personen har i allmänhet betydande svårigheter att förstå skrift eller betydande svårigheter att förstå innebörden av siffror, kvantiteter, tid och pengar. Omsorgspersonal måste ge omfattande och livslångt stöd för problemlösning i vardagen.

4. Mycket svår

Begreppsbaseade färdigheter inriktas allmänt sett på fysiska ting snarare än på abstrakta processer. Personen kan klara att använda föremål på ett målinriktat sätt vid egenomsorg, arbete och avkoppling. Somliga visuospatials förmågor kan utvecklas, såsom att matcha och sortera föremål på basen av fysiska karakteristika. Samtidigt förekommande motoriska och sensoriska funktionsbegränsningar kan emellertid förhindra att personen använder saker på ett ändamålsenligt sätt.

Kommunikation

1. Är självständig i sin kommunikation inom ramen för det stöd som ligger inom ordinarie undervisning i särskolan. Gör sig förstådd & förstår andra utifrån sin funktionsnedsättning. Kan samtala.
2. Har en fungerande kommunikation med hjälp av stöd. Exempelvis tecken, Olika typer av AKK t.ex. PODD. Förstår och blir förstådd. Kan samtala.
3. Har till viss del kommunikation med stöd. Till exempel tecken, grafisk AKK, ljud, bild, känsel, kroppsspråk. Förstår och gör sig förstådd till viss del. Kan påkalla uppmärksamhet och svara ja och nej.
4. Mycket stort behov av stöd i sin kommunikation. Behov av att någon tolkar och ser kommunikativa signaler.

Grad av självreglering/affektkontroll (Utåtagerande beteende)

1. Hög grad av självreglering. Självständig inom ramen för det stöd som ligger inom ordinarie undervisning i särskolan.
2. Fungerande självreglering med hjälp av stöd som exempelvis extra struktur, eget schema.
3. Svårigheter med självreglering trots stöd.

4. Stora svårigheter med självreglering vilket leder till kraftigt utåtagerande beteenden. Behov av stort individuellt fysiskt stöd.

Grad av tillsyn

Tillsynsbehov av olika skäl till exempel medicinskt, miljö, självskadande beteende, utåtagerande samt rymningsbenägenhet

1. Ingen extra tillsyn inom ramen för särskola.
2. Visst behov av tillsyn del eller vid specifika tillfällen.
3. Stort behov av tillsyn till stor del av dagen, kan endast lämnas korta stunder.
4. Mycket stort behov av tillsyn. Full tillsyn

Toalettbesök

1. Självständig vid toalettbesök. Viljemässig blås- och tarmtömning. Förflyttar sig själv på och av toa. Tar på och av kläder.
2. Toalettbesök med hjälp av stöd såsom muntlig guidning, bildstöd osv. (tvättar händerna, klär av och på sig själv, viljemässig blås- och tarmtömning)
3. Toalettbesök med stort behov av stöd. Behov av hjälp att torka, byta inkontinensskydd/mensskydd. Behov av en personal vid toalettbesök.
4. Mycket stort behov av stöd vid toalettbesök. Stödet kan innefatta olika hjälpmedel t.ex. lift och skötbrits. Kräver en till två personal.

Äta och dricka

1. Självständig vid matsituation inom ramen för det stöd som ligger inom ordinarie undervisning i särskolan.
2. Matsituationen fungerar med hjälp av visst stöd. T.ex. sociala koder i en matsituation, att ta för sig av mat, sönderdela mat. Fungerande sondmatning.
3. Matsituationer med stort stöd för att sönderdela maten, Stöd med att föra mat och dryck till munnen. Till viss del fungerande sondmatning.

4. Mycket stort stöd vid matsituationer. Såsom övervakad matning, övervakad sonmatning.

På- avklädning

1. Självständig vid på och avklädning inom ramen för det stöd som ligger inom ordinarie undervisning i särskolan.
2. Tar på- och av sig kläder hjälp av stöd såsom muntlig guidning, bildstöd osv.
3. Tar till viss del på- och av sig kläder med hjälp av stöd.
4. Mycket stort stöd vid på- och avklädnad. En eller två personal.

Förflyttning

1. Självständig vid förflyttningar inom ramen för det stöd som ligger inom ordinarie undervisning i särskolan.
2. Förflyttningen fungerar med hjälp av stöd, såsom verbalt, praktiskt, bildstöd
3. Behov av fysiskt stöd vid förflyttningar utifrån t.ex. fysisk funktionedsättning, impulsivitet, perception eller struktur.
4. Behov av fullt stöd vid alla förflyttningar. Utifrån t.ex. fysisk vid förflyttningar, impulsivitet eller behov av struktur.

Förmåga att delta i gruppaktiviteter

1. Deltar självständigt i grupp inom ramen för det stöd som ligger inom ordinarie undervisning i särskolan.
2. Deltar till viss del i gruppaktiviteter med hjälp av stöd
3. Deltar till viss del i gruppaktiviteter med hjälp av stöd. Stort behov av ett eget personligt stöd. Finnas möjlighet att lämna gruppen vid behov.
4. Deltar inte alls eller korta stunder i gruppaktiviteter med mycket stort stöd. Behov av egen avgränsad miljö. Stöd en till en.

Medicinskt behov

1. Inget medicinskt
2. Fungerande med hjälp av stöd som t.ex. påminnelse om medicinering
3. Behovsmedicin med ett personalansvar. Medicinskt behov som är av mer okomplicerad karaktär.
4. Sondmatning, kateter, stomi, svår EP, diabetes m.fl. (som kräver delegation)

Behov av anpassningar i miljön

1. Inget behov av anpassningar/stöd utöver det stöd som ligger till grund inom ramen för ordinarie undervisning i särskolan.
2. Vissa anpassningar/stöd i miljön utifrån t.ex. synnedsättning, hörselnedsättning, sinnesintryck och förutsägbarhet.
3. Stora behov av anpassning i miljön utifrån t.ex. synnedsättning, hörselnedsättning, sinnesintryck och förutsägbarhet
4. Mycket stora behov av anpassning i miljön utifrån t.ex. synnedsättning, hörselnedsättning, sinnesintryck och förutsägbarhet.